

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Sitnè Fides supernaturalis necessaria ad salutem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO DECIMA-QUINTA.

De necessitate Fidei ad salutem.

FIDEI veritate, certitudine, supernaturalitate, aliisque proprietatibus & excellentiis declaratis, nunc de ejusdem necessitate agendum, & quantopere prestans hoc Dei donum ad salutis, aeternaeque vitae adeptionem requiratur, explicandum. Aequum enim, rectaeque rationi consentaneum maxime videtur, ut qui per claram visionem Deo perpetuo sunt fruituri, summamque ex felicissimo illo conspectu jucunditatem voluptatemque in caelo percepturi; aequum, inquam, est ut quemadmodum voluntatem hic laboriosis variarum virtutum actibus cum difficultate saepe maximam exercent, ita alii se ac sublimibus, quae à Deo credenda proponuntur mysteriis submittant, quantumvis abditis & humanae mentis captum excedentibus, & intellectum captivent in obsequium Fidei. Quod quo pacto contingat, in sequentibus declarabitur.

SECTIO PRIMA.

Sitne Fides supernaturalis, necessaria ad salutem.

I.
Duplex necessitas, Medii & Praecepti.

Declaratur quid sit necessitas medii.

Qua sint necessariae necessitates praeccepti.

Differentia inter ea quae necessariae sunt necessitates praeccepti & medii.

NCESSITAS credendi est duplex, Medii & Praecepti. Necessarium necessitate Medii illud est, sine quo in re vel voto obtineri beatitudo juxta praesentem rerum statum omnino non potest, etsi eo quis sine culpa careat, ex quocunque demum capite id contingat. Hoc modo baptismus parvulo secundum legem Dei ordinariam est necessarius, utpote sine quo, nisi Martyrio coronetur, ad caelestem gloriam pertingere nequit, quamvis nullius culpa accidat, ut ei non administretur. Necessarium necessitate Praecepti illud dicitur, quod ex lego aliqua vel mandato est sub gravi peccato faciendum. In hoc tamen à necessitate medii differt haec necessitas, quod etiam in hoc rerum ordine, & secundum legem Dei ordinariam, sine rebus illis, quae ex divino praeccepto facienda praescribuntur, salvari quis possit, si citra culpam ea omittat, nempe quod vel non ei suppetat facultas illa praestandi, vel invincibiliter ignoret praecceptum: quod seculus contingit in iis, quae necessariae sunt necessitate medii, infans etenim, quamvis penitus ignoret baptismi susceptionem sibi esse ad salutem necessariam, si tamen illum de facto non suscipiat, caelestem beatitudinem, extra casum Martyrii, ut diximus, nunquam consequetur.

Quaedam vero necessariae sunt solae necessitate praeccepti, ut actus elemosinae in casu extremae necessitatis: quaedam solae necessitate medii, ut gratia habitualis omnibus, & adultis insuper gratia praeveniens: quaedam denique utraque necessitate sunt necessariae, & medii scilicet & praeccepti, ut in adultis, qui in peccatum aliquod grave sunt prolapsi, est poenitentia vel formalis vel virtualis. Primum de necessitate Medii agemus, deinde de necessitate Praecepti.

Quarimus ergo in praesenti, utrum Fides aliqua supernaturalis actualis sit necessariae adultis necessitate Medii ad aeternam beatitudinem consequendam. Ut omitam Pelagium, qui omnem gratiam supernaturalis necessitatem negabat, Catholicus quidam hanc Fidei, imò cognitionis omnium supernaturalis necessitatem in aliquo casu negabant, & per solam cognitionem naturalem Dei, & boni honesti aiebant posse homines consequi salutem. Hanc sententiam tenet Vega lib. 6. in Trident. cap. 20. & 21. Idem de Gentibus ante Christi adventum sensisse videtur S. Clemens Alexandrinus libro 6. Stromatum. Eandem doctrinam insinuare videtur Justinus Martyr Apologia 2. pro Christianis, & S. Chrysostomus Homilia 37. in Matthaeum. Hanc similiter opinionem S. Thomas ad Romanos secundo refert, eamque non rejicit.

Dicendum nihilominus cum communi Theologorum sententia, adulto non justificato Fidem aliquam supernaturalem actualem ita necessitate medii esse necessariam, ut sine ea justificari, & salutem consequi nequeat, licet invincibiliter hanc

II.

Quaedam utraque necessitate requiruntur, & medii & praeccepti.

III.

Sitne Fides aliqua actualis supernaturalis adultis necessarium ad salutem.

Fides supernaturalis dicebat aliqui non esse necessariam.

IV.

Fides actualis supernaturalis est adultis necessarium ad salutem necessarium.

hanc

hanc Fidei necessitatem ignoret, & inculpabiliter illa careat: nec minus huic adulto ad beatitudinem actualis Fides est necessaria, quam parvulo baptizatus juxta dicta numero primo: ita S. Thomas 2. 2. quaest. 2. art. 3. & Scholastici omnes cum Magistro in 3. Dist. 23. qui actum Fidei ad salutem ita requirunt, ut nullum omnino adultum in ullo tempore, vel loco justificari sine illa potuisse affirmant: imò hanc doctrinam ita certam esse nonnulli autumant, ut sine errore in Fide negari non posse asserant. Quare Sotus, qui priorem sententiam aliquando docuerat, illam in posteriori editione revocavit.

Existimant nonnulli hanc Fidei necessitatem sine errore in Fide negari non posse.

V. Afferunt frequenter divina litera Fidem esse ad salutem simpliciter necessariam.

Præcipua hujus veritatis probatio desumitur ex divinis literis, ubi toties, tamque aperte traditur, ut mirum sit quemquam de eâ dubitare posse. S. Paulus ergo ad Hebræos c. 11. vers. 6. *Sine Fide, inquit, impossibile est placere Deo.* Hic etiam est scopus, quem totâ Epistolâ ad Romanos præfixum sibi habuit Apostolus, ut nimirum ostenderet nullam vel naturalis vel scriptæ legis justitiâ absque justitiâ Fidei ad salutem sufficere: quod probat exemplo Abraham, de quo cap. 4. v. 3. dicit, *Credidit Abraham Deo, & reputatum est illi ad justitiam.* Hinc Idem S. Paulus ad Hebræos c. 11. v. 5. cum in sacrâ Scripturâ dicatur Henoch placuisse Deo, infert eum habuisse Fidem. Unde ad Ephesios c. 2. v. 8. sic scribit: *Gratiâ estu salvati per Fidem.* Hoc idem ex variis præterea Scripturæ locis, utpote quod in eâ frequentissimè continetur, ostendi potest: sed hæc ad institutum nostrum sufficient.

VI. Ex Concilio Tridentino & Patribus ostenditur Fidem esse medium ad salutem.

Hanc etiam assertionem, Fidem scilicet absolute necessariam esse ad salutem, apertissimè tradit Concilium Trident. Sess. 6. cap. 8. ubi Fidem ait esse humanæ salutis initium, & fundamentum, ac radicem omnis justificationis, sine quâ impossibile est placere Deo, & ad filiorum ejus consortium pervenire. Idem etiam passim docent Sancti Patres: S. Ambrosius primæ ad Timotheum c. 2. *Fides, inquit, est que dat salutem.* Sanctus etiam Chrysostomus Homil. de Fide & ejus naturâ sic loquitur: *Nullus sine Fide vitam habuit.* Idem asserit S. Hieronymus, S. Augustinus, & alii, ita ut merito hæc dici possit communis Patrum sententia, de quorum mente plura num. 8.

VII. Ratio à priori cur Fides sit medium necessarium ad consequendam salutem.

Ratio denique est, quia, ut adulti justificentur, elicere debent actus supernaturales voluntatis, hi autem sine cognitione supernaturali elici nullâ ratione possunt, in hoc autem rerum statu nulla datur cognitio supernaturalis præter Fidem, quamvis per divinam potentiam dari possit. Imò eoque processit Sanctus Augustinus lib. 1. de peccatorum meritis & remissione, cap. 19. ut ipsos etiam infantes per actualem Fidem salvari asseruerit, non quidem per Fidem actualem parvulorum, cum actuum Fidei capaces non sint, sed per actualem Fidem parentum, vel eorum à quibus Deo offeruntur. S. Augustinus hac in re sequitur S. Bernardus epistolâ 77. Hoc tamen non videtur posse in rigore intelligi; quantumvis enim ipsorum parentes, & ii à quibus baptizantur sint hæretici, parvuli tamen ritè baptizantur, & si statim postea ex hac vitâ decedant, salvantur. Intelligi ergo debent S. Augustinus & S. Bernardus de Fide Ecclesiæ, per quam iis baptismus applicatur remotè, quamvis qui illum applicant immediatè, scapè verâ Fide, ut dictum est, sint destituti.

Quid de Fide parvulis ad salutem necessariâ senserint S. Augustinus & Bernardus.

XIII.

Fides ergo actualis in proprio subjecto adultis est ad salutem necessaria, utpote justificationis

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

initium, & sine quâ gratiam nullus aut gloriam consequi potest. Hoc præter Patres numero sexto allatos docet S. Fulgentius libro de Fide ad Petrum his verbis: *Sine Fide nulla potest produsse, imò neque esse conversio: & postea: Sine hac Fide nemo ad filiorum numerum potest pertinere.* Item S. Leo serm. 4. de Nativitate expressè asserit nihil sine Fide sanctum esse posse. Hoc ipsum sæpius testatur S. Augustinus, ut Libro de sermone Domini in Monte, cap. 9. ubi sic loquitur: *Vbi vera Fides non est, nec potest vera esse justitia.* Aliis etiam locis hoc ipsum frequenter repetit.

Adduntur quaedam Patrum testimonia ad probandam necessitatem Fidei actualis in adultis.

Hoc sensu intelliguntur verba illa Christi, Marci ultimo, vers. 16. *Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit; qui verò non crediderit condemnabitur:* ubi, ut notat S. Bernardus epistolâ 77. de solâ Fide hoc loco dicit Christus, *Qui non crediderit, condemnabitur:* quibus verbis hanc, Fidem inter & baptismum facere videtur differentiam, quòd baptismus non in re semper sit necessarius, sed vel in re vel voto; ac de Fide loquens absolute dicit damnatum iri adultos illos, qui non credunt, seu Fide destituti sunt. Quod si quis in infantia baptizatus, ubi ad rationis usum pervenerit, aliquanto tempore sine peccato mortali vivat, & hoc modo moriatur, is, quamvis nullum actum Fidei eliciat, nihilominus consequetur beatitudinem: hic verò, non tanquam adultus salvatur, seu per medium adultis ad salutem adeptionem ordinatum, sed tanquam infans, sicut adhuc moraliter est, & per baptismum, qui est medium seu remedium parvulis ad salutem institutum.

IX. De particulari quodam casu circa Fidem actualem.

Quid de baptizato in infantia, & aliquo tempore post rationis usum veniente, sentiendum.

SECTIO SECUNDA.

Quorumnam mysteriorum Fides sit ad salutem necessaria?

FIDES ergo adultis ad gratiam justificationis, & æternam salutem consequendam est medium necessarium: & quamvis baptismus, etiam si sit medium similiter necessarium, requiratur tamen solum vel re, vel voto, Fides nihilominus non sufficit in voto, sed in re debet existere. Disparitas verò inter Fidem & baptismum est, baptismus siquidem suppleri in adultis potest, & haberi in voto per actum contritionis, vel amoris Dei super omnia; hi enim actus secundum omnes sufficient ad gratiam, & salutem consequendam, Fides verò, cum, ut sæpius dictum est, sit fundamentum totius ædificii supernaturalis, haberi nequit in ullo actu ad justificationem sufficiente, qui Fidem antecedit, imò actus Fidei in præsentem rerum statu est ad omnem actum contritionis & amoris Dei super omnia supernaturalem necessarius; quamvis enim cognitione naturali sciri divina bonitas possit, & gravitas peccati mortalis contra Deum commissi, nec tamen vel anari illa potest, vel hoc detestari sicut oportet sine actu supernaturali Fidei.

I. Fides ad salutem consequendam alio modo necessaria est, quam baptismus.

Cur requiratur Fides in re, & dari nequeat in voto.

Ad clariùs hac in re procedendum tria distinguenda sunt tempora: Primum in lege naturæ, seu ab initio mundi usque ab Moyse: Secundum in lege scriptâ, seu à Moyse usque ad Christum: Tertium in lege gratiæ, seu à Christo usque ad hodiernum diem, & usque ad finem mundi durabit, nec enim de omnibus his temporibus quoad Fidei articulos eodem modo est procedendum.

II. Triâ quoad Fidei articulos distinguenda sunt tempora.